

1. Stiftes Lærstift.

2. Mit navn er Om Skuffte Christensen, jeg har været ansat som opsynsmand her på arbejdsanstalten Vieballevej siden 1.ste november 1945. Da jeg blev ansat her var personalet i forvaltes som havde den daglige ledelse af institutionen og som var ansvarlig over for beskytelsen for anstalten i sygeplejersker der varetog pasningen af de syge klienter og samtidig havde anstaltens husholdning økonomi og i husholdningen der stod for madlavningen til klienterne og personalet. og så endelig opsynsmanden, dette personale skulle om vinteren holde en 60-65 klienter i gang med arbejde af forskellig karakter, såsom måltidsberedning, papirarbejde, havesarbejde hvis det ikke var frostvejr selvfølgelig

der skulle jo også gøres rent på de første²
afdelinger, det var også klienterne der ~~blev~~
var beskæftiget med det, klienternes alder
var mellem 18 - 90 år og det var for
de 98% udkommende alkoholister d.v.s.
Sjitter og Vagabonder a. la. Storm P.
figurer, vi kaldte dem også subsubstansløse

Jeg skal i det efterfølgende så godt det
kan lade sig gøre, forsøge at beskrive
modtagelsen af en klient på arlyds-
anstalten, hvor vi skulde stået mellem
forsørgelsesafdelingen "sydflejen" og arlyds-
afdelingen "nordfløjen" forsørgelsesafdelingen
var egentlig 3 afd. 1 sygeafdeling med 8 senge-
pladser 1 kvindefdeling med 6 sengepl.

og resten 12 pladser til mænd over 60 år
på 26 pladser ialt som ang. vintrene kunne også til
arlydsafdelingen var forbeholdt mænd under
32-35 pladser

60 år der var 24 sengepladser der dog
om vinteren kunne også til en 30 pladse

og en plads i køledestagen til en
 portner, ^{som allerede passede porten der vises på næste billed.} der gerne var en af de ældre til.
 vi kunne stole på og som blev her i
 længere tid, ~~altså i alt 51 sengpladser.~~

Portneren passede i mange år indtil 1959
 samtidig anstaltens frys til centralvarme
 og varmt vand til badning, altså 51
 sengpladser ialt.

3. Billedet viser en hånd der trækker i en
 ring i næsen på løvnovent og der
 ringes en tilknyttes hos portneren der
 ved hjælp af mørtrelt åbnes porten

4 så en nyankommen klient ser ind
 i gården der er spærrt af med træd-
 hegn, der stammer fra fattiggårdens
 tid

5 vi ser her indgangen til køledern
 hvor jeg bliver for at tage klienten
 med ind til afhøring, der dog kunne

hvis klienten får for beruset, så
 udsættes til næste dag, afsløring af
 en klient skulle så vidt det var muligt
 klarlægge hans fordem siden sidste ophold
 6 på arbejdsanstalt ell. lignende institution
 når en klient kom ind skulle opholdet
 vare i tre måneder og det var tre måneder
 uden udgangskilladelse, så kl. havde
 en reel chance for at blive edrø.
 når en klient kom ind på institutionen
 mistede han eller hvin de borgerlige ret-
 tigheder d. v. s. retten til at afgive deres
 stemme til fork^{off.}valg, de kunne ikke
 søge folke- og invalidpension, klienterne
 kunne ~~stater~~ ^{hvin} generhverve de borgerlige
 rettigheder hvis de kunne tjene så
 mange penge at de kunne tillægge
 betale det beløb ~~der~~ ^{opholdet} havde kostet ~~af~~

5
eller holdt sig fri af off. forvarg i
fem år, det var jo komplet umuligt
efter dette var en meget dårlig adresse
at søge arbejde fra.

7 efter afhøring kom klienten i bade
værelset hvor han blev blødt af og
blev vasket, det kunne somme tider
være lidt besværlig idet mange af
klienterne somme tider gik i et sæt
søndertøj og i skjorte i mange år, uden
at skifte det, de gik rent på som

8 vi opbevarede her på var linmeddepot
det var altid i orden og vi kunne
som regel skifte rent tøj på ca. 10 l.
om tigen. Klienternes private tøj blev anbragt

9. De første 10 år jeg var her, var der
en masse lise mellem dette klientel
det var ligeså sjældent at se en
spritten dengang, der ikke havde lise

som det er at finde en i dag der
har det, har de rigtig var befarengt med
læs hørme det gode tage en 6-8 dage
at suse dem, deres høj fyldte jeg som
i ser her på billedet i en jernkasse med
lufttæt låg, for at suse højst kam der
en væske der hedder svovlbrintstof på
det lugter af skyldigt men det var effektivt
og i løbet af et døgn var højst i
orden så det hørme vaskes.

10 når klienten var klar, blev han
lagt på en skive hvor der var plads.

11 Dette billede viser en ældre klient der
ikke hørme arbejdet bygge sig med
en bog fra anstaltens bibliotek.

12 Her ser vi forsørgelsesafdelingen eller
sydfløjen fra Swinget, de to ^{anndi} vinduer
i forgrunden er til cellerne, det vindue

7
højre var ikke vent det altid, i fattig-
gårdens tid var der en dør med indgang
til sygestuen på fattiggårdens anden
sal, også kaldet "fratloft"

13 Her ses nordplæjen fra eller arbejdsaf-
delingen fra gårdsiden, den øverste
række vinduer, bortset fra de tre sidste
helt ude til højre, var ind til mændenes
sovstuer, selve gårdspladsen tv. for midten
nårmest var mændenes arbejdsgård, her
blev i mange år indtil 1942 slået skov
til udflytning, der stod også i mange
år en stor brændestabel som vi brugte
i anlæggets første fase, forts i 1959 fik
vi indlagt fjernvarme her.

På muren rundt om den gård her var
der endtil 1961 jernstenger skråt ud fra
med 10 skeltes pigtråd så lyden til

at springe ud herfra var jo ikke så stor
 14 vi er gået baglæns af arbejdsafdelingen
 her, den dør der vises her, er fra den
 tid da der var husmildeafdeling på
 forbesøgen i denne bygning det var
 efter 1ste verdenskrig fra 1919 til
 1930, de husmilde måtte ikke komme
 i gården sammen med lemmerne, så
 de havde også toiletter "lakummer" i
 nogle træmiser her ~~inden~~ inden for
 døren i haven

15 dette er en herlig byge som der kom
 en del af her, dog ikke ham her.

16 de tre næste billeder en ældre kabinert
 på forsørgelsesafdelingen, han gik her
 hos os i nogle år, han var landarbejder
 havde hele sit liv arbejdet på store gårde
 her på Fyn, vi kunne han ikke længere
 klare selv med de moderne maskiner

9

der efterhånden vandt indpas på landet
og da han ikke var gammel ~~nok~~ nok
til at få folkepension var han nemlig
til ansat i hus, her opførte han sig
pænt, var ikke drilfuld, han passede
forboet, gårdspladsen m.m. og det gjorde
han godt, han havde en speciel måde at
rive gårdspladsen på, han skubbede riven
foran sig, når han så nåede enden og
så sig tilbage, bandede han, der var
gæst hvor han lige havde slet, at det
var ham selv, trimme kan ikke fatte,
sådan blev han ved, til vi kom og vend-
te ham om så han trak riven efter
sig, så var fodsporene væk og manden
var glad, efter endt arbejde var det
17 tid til lidt vask og sørgesing og efter
18 spisetid, en god bog inden sengetid.

19 Her var i tvordom kælderens i hovedbygningen var sikret, alle vinduerne blev udført sikret i kælderetagen var sikret med jernstænger på kryds og tværs og med svære ringe i krydsene, så jernstængerne ikke kunne bøjes fra hinanden, så der var ingen mulighed for at komme hverken ind eller ud.

20 ^{de blev først taget ned i 1961.} Dettees gårdlampen som om vinteren oplyste gården, der var en overgang tale om at rive murerne ned og lave en stor samlet gårdsplads, med nogle høje mure med lys, men det blev da aldrig til noget, det var vist for dyrt.

21 Efterhånden som tiden gik blev der ansat mere personale her, i 1957 fik jeg en fridagsløse, som senere blev deltidssamt, og til sidst fuldtid.

i 1959 blev der i arbejdet for sygeplejerske ansat en diakon, d. v. s. en mand der var uddannet som sygeplejerske, det var et stort fremskridt, for han kunne gå ned ind i vagterne, 1961 fik vi en mand men 1962 en til og den sidste blev ansat 1970 da vi ~~blev~~ blev et amt på Fyn.

Disse to på billedet var opsynsmænd
 Hans ~~til~~ uddannet garbner og han
 til højre væver, han passede vores tøjdepot,
~~og er stadig bed~~ og reparerede tøj.

22. Her kan i se hvordan man fletter
 måtter, og dog, det skal helst ses
 her på billedet, hvor jeg stadig

23. huskeftiger mig måttfletning,
 måttfletning eller vævning her
 fundet arbejdet her siden gården blev

lygget i 1872, i forstillingen med
 sivmætter men også lakosmætter
 som nu, denne måde og lavm mætter
 på er set ny nu begyndte på det i 1947
 og i midten af halvtredserne bog det sig-
 lig part, der var vi oppe på at fabriken
 en 18-20.000 mætter om året, men
 sidst i tredserne skete det det med
 mætter som med så meget andet, de
 trimme importeres fra Indien og Japan
 ferdige til samme pris pr. stk. som vi
 skulle give pr. kg. for garn.

24 Sivstroene her er også fremstillet her
 ja sivsko var det ikke for de er lavet
 af haln, det var en ældre mand der
 trimme sy dem, ligesom halnmætter

25 til afdekning af mistbænk, til be-
 skærm på verandaer o. l. forhen blev

de også brugt af skovlagersnes „Jens Vejmand“
når de om vinteren sad ved landbruget
og slog skærves, de brugte dem som
lastværn mod kulde og sne.

26 Her blev fremstillet en masse varer
af papir til Sub toiletfabriks, det
der ses her på billedet er bylder med
Bowlerhætte, de er lavet i papvasker
og malet sorte, der blev lavet meget
brude, tidstorn, kranfætti, studenter
kæber, viskestiver, og hallegn.

27 dette viser en stor artikel, isjindes
ginde, de blev pakket og sorteret her
for en fabriks, som købte dem til

27 isjerefabrikkerne, de var mest de
aldre blinde der arbejdede med dette,
for at få tiden til at gå, men selv.

28 følgende også for at tjene en skilling
det kaldes i dag terapi.

29 Dette er en røktkrybe der blev brugt på fattiggårdene sammen med

30 den næste på billedet, det første er ~~en skotrok~~, det næste er Saharsrok, det næste er en skotrok.

31 Vor fotograf Paa Hammers spinder ~~et~~ båt på råk, men mænd kan da
32 også spinde.

33 34 Her ses interiør fra spis- og ophold-
stuen på forsørgelsesafdelingen, på
bordet kan ses porcelænet der blev brugt,
der findes også et minikort fra
1872, ~~et~~ maden blev rettet om på
bakker i køkkenet i bæltsrum på i
hovedbygningen og bænke sæt på
på afdelingerne, bakker er vist i
spisestuen i sydfløj, der trinn var
4 portioner på hver bakke.

33
og
34
skat
lygtes

33

i 1957 fik vi mulighed for at lave spisestuer i ledderne ved siden af køkkenet, her flyttede så alle mændene ned for at spise, damerne og dem der var syge fik stadig deres mad serveret på stuen,

i opholdstimen på forsørgelsesafdelingen var der forskellige aktiviteter trimme foretog sig der var spil, skak, mølle, dam og kortspil, de trimme hørte radio m. m. Der var altid masser af bøger de trimme vælge mellem der var 11-1200 bind indgåede bøger fra Sub. bibliotek, der var også et medicinstab, ledderne var jo til syge når de blev ældre og der var fast lege 1 gang om ugen og ellers efter behov, her trimme de så kunne med deres problemer og i de fleste tilfælde blive hjulpen

35 det store maleri her, var i mange ¹⁶
år opbevaret på sygeafdelingen på Iske
sal

36 her ses en detalje fra omstøttens
køkken, en gaskoger, det var en dobbelt-
gryde den ydetske gryde var fyldt med
vand som blev varmet op af et gas-
blæs, når vandet her togte trinner det
varme igrunden til den gryde inderes
hvor maden var og det ~~gjorde~~ gik
med denne gryde var at det ikke kunne
sides maden, altså et teknisk vidunder

37 når kopper, tallerkener og spisestuebords
fra spisestuen var brugt, blev det båret
ind i opvaskerummet for at blive vasket
til næste måltid, om vinteren når der
var fuldt belagt d. v. s. om 60-65 personer
så var det et stort arbejde 3 gange
om dagen for den klient der passede det

38 Her er en celle, det var et rum
 for enden af forsørgelsesafdelingen, det
 adskiller sig fra de andre rum i huset
 ved at der ikke var handtag på den ind-
 vendige side af døren, det var et rum
 vi måtte benytte en gang imellem hvis
 en klient var blev for beruset og havde
 for meget irro, det var ingen straffor-
 stilling, det var isolation og som
 regel blev brugt for en enkelt nat.

39 I efteråret 1972 kom vor daværende
 ordsbørgermester til Sub. for at se på
 Vubælgård, man var af den formening
 at to forsorgshjem ikke kunne blive
 i Tjersø amt som det jo var blevet
 nu, man blev hurtigt enig med sig
 selv om at Vubælgård ikke var men-
 nstueverdig at bo i, det skulle lukes

og den 31/3 1974 ~~den~~ 12. middag blev
 de sidste klienter ialt transporteret
 til Forsorgshjemmet St. Dannesbo, belig-
 gende sydvest for Odense i Bøyle en
 landsby der hedder Bøyle, dette sted
 har siden 1949 været arbejdsanstalt
 senere forsorgshjem først for Odense amt
 nu for Tysø amt, det er en gård fra
 Te hdt. land der bliver drevet som land-
 brug, gartneri, frugtplantage m.m.
 men også en del industri hermed
 var der sat punktion for 102 års hjem
 for sociale tabere i Svendborg og
 de gamle bygninger, som her ses fra
 Drøningerne en sommerdag, over-
 gik til en ny æra, som museum
 under museumsinspektør's Herredet m.
 Jansens ledelse og som her har
 åbnet porten for et nyt klientel

40

41

42

43 og i ny generationen banker på
nemlig frivillige gæster til musik